

Джеръм К. Джеръм
Силвия от писмата

Стария Аб Херик, така го наричаха повечето хора. Не че беше наистина стар; думата изразяваше по-скоро топло отношение, отколкото действителната му възраст. Той живееше в старовремска къща – старовремска, искам да кажа, за Ню Йорк – от южната страна на Западна Двайсета улица. Някога, но наистина много отдавна, това беше доста моден квартал. Къщата, заедно с мисис Тревърс, му беше завещана от една негова неомъжена леля. Разбира се, обикновен апартамент би бил по-подходящ за ерген с прости навици, но местоположението на къщата беше удобно от журналистическа гледна точка, затова в продължение на петнайсет години Абнър Херик живя и работи там.

Една вечер Абнър Херик се върна на Западна Двайсета улица след тридневно отсъствие, водейки със себе си малко момиче, увито в голям шал. Носеше и дървено сандъче, овързано с въже. Щом влезе, той остави сандъчето на масата; а младата дама, след като развърза шала си, отиде до прозореца и после седна с лице към стаята.

Мисис Тревърс взе малкото сандъче от масата, остави го на пода и зачака.

– Тази млада дама – обясни Абнър Херик – е мис Ан Кавана, дъщеря на... на един мой стар приятел.

– О! – отрони мисис Тревърс и продължи да чака.

– Мис Кавана – продължи Абнър Херик – ще остане при нас за... – Но той, изглежда, не беше сигурен колко точно ще продължи посещението на мис Кавана. Затова остави изречението недовършено и потърси спасение в някои по-належащи въпроси: – Какво става със спалнята на втория етаж? Пригответена ли е? Имам предвид – проветрени ли са завивките и тям подобни?

– Мога да я приготвя – отговори мисис Тревърс. Тонът свидетелстваше за премълчано неодобрение.

– Ако не възразявате, мисис Тревърс, ние бихме искали да си легнем колкото се може по-скоро. – По силата на навика Абнър Херик употребяваше и в обикновен разговор формата „ние“ от уводните статии. – Пътувахме цял ден и сме много уморени. Утре сутринта...

– Аз бих искала нещо за вечеря – каза мис Кавана от своя стол до прозореца, без да помръдне.

– Разбира се – съгласи се нейният домакин с неубедителната преструвка, че тъкмо това е предстояло да каже. В действителност той напълно бе забравил. – Можем да вечеряме тук, докато стаята бъде пригответена. Например малко...

– Рохко сварено яйце и чаша мляко, ако обичате, мисис Тревърс –

прекъсна го мис Кавана, все още от стола до прозореца.

– Ще видя какво мога да направя – рече мисис Тревърс и излезе от стаята, отнасяйки сандъчето.

Така влезе в тази история Ан Кавана, на осем години; или, както самата мис Кавана би отговорила, ако въпросът бе поставен на нея, осем години и седем месеца – защото Ан Кавана беше точна млада дама. Тя не беше красива – не още. Имаше твърде остри черти; малката ѝ заострена брадичка беше опасно дълга. Единствената черта, която я спасяваше, бяха големите ѝ черни очи. Но гладките вежди над тях бяха твърде готови да се намръщят. Бледният тен на лицето и безцветната коса я лишаваша от онова очарование на свежестта, на което младостта в общи линии може да разчита за своята привлекателност, каквито ѝ да са недостатъците на нейната фигура. Не би било вярно да се каже също, че това се компенсираше от благ нрав.

– Твърдоглаво, своенравно малко дяволче, така я наричам аз – беше коментарът на Тревърс, изразен след един от многото сблъсъци помежду им, от който, както обикновено, мис Кавана бе излязла победител.

– Баща ѝ беше такъв – обясни Абнър Херик, чувствайки се неспособен да ѝ противоречи.

– Много жалко – отвърна мисис Тревърс, – независимо каква е причината.

Към самия чичо Аб, както малката Ан започна да го нарича, тя беше понякога отстъпчива и обичлива; но това, както мисис Тревърс се погрижи да ѝ обясни, не беше кой знае какво от нейна страна.

– Ако имаше инстинктите на християнско дете – поясни ѝ мисис Тревърс, – щеше да мислиш по двацет и четири часа на ден какво можеш да направиш, за да му се отблагодариш за цялата му обич към теб; вместо да му причиняваш – както знаеш, че правиш – по дузина главоболия седмично. Ти си една неблагодарна майmunка и когато той си отиде, ще...

В подобни случаи мис Кавана, без да чака да чуе нещо повече, изтичваше на горния етаж, заключваше се в своята стая и се отдаваше на рев и разкаяние. Но внимаваше да не излезе, преди да почувства, че лошият ѝ нрав се е върнал и че е способна при възможност да продължи борбата с мисис Тревърс, без да бъде възпрепятствана от някой сантимент. Но думите на мисис Тревърс бяха потънали по-дълбоко в Ан, отколкото дори добрата стара дама се бе надявала; и една вечер, когато Абнър Херик седеше пред бюрото си и съчиняваше унищожителна критика срещу президента заради липсата на твърдост и решителност по

въпроса за митата, Ан, като обви тънките си ръце около врата му и потърка бледото си лице в десния му бакенбард, го подхвана на тази тема:

– Ти не ме възпитаваш добре, не и така, както би трябвало – каза тя.
– Твърде много ми отстъпваш и никога не ми се караш.

– Не ти се карам! – възкликна Абнър с нотка на горещо негодуване. – Защо, правя всичко...

– Не и това, което аз наричам каране – продължи Ан. – Това е много лошо от твоя страна. Ще порасна ужасна, ако не ми помогнеш.

Както Ан много ясно му обясни, нямаше никой друг, който да се заеме с тази работа с каквото и да е шанс за успех. Ако Абнър излъжеше очакванията ѝ, тогава, предполагаше тя, за нея нямаше никаква надежда – тя щеше да стане лоша жена и всеки, в това число и тя самата, щеше да я мрази. Това беше тъжна перспектива и от мисълта за нея очите на Ан се наляха със сълзи.

Той осъзна, че има известна справедливост в нейната критика и обеща да обърне нова страница. Искрено възнамеряваше да го направи; но като много други разкайващи се грешници, и той се усети слаб пред трудностите на задачата. Може би щеше да постигне по-голям успех, ако не бяха нейните меки дълбоки очи под гладките вежди.

– Не приличаш много на майка си – каза ѝ той един ден, – освен в очите. Като гледам очите ти, сякаш виждам нея.

В този момент той пушеше лула, седнал до огнището, а Ан, която отдавна трябваше да е в леглото, бе качнала на едното облегало на креслото му и се опитваше да пробие дупка в изтърканата кожа с малките си точета.

– Тя е била много красива, моята майка, нали? – предположи Ан.

Абнър Херик изпусна облак от лулата си и се загледа замислено в къдрещия се дим.

– В известен смисъл да – отвърна той. – Доста беше хубава.

– Какво имаш предвид с това „в известен смисъл“? – попита Ан малко враждебно.

– Красотата на майка ти беше духовна – обясни Абнър. – Душата ѝ прозираше в очите ѝ. Човек не може да си представи по-хубав характер от нейния. Винаги, когато мисля за нея – продължи Абнър след известна пауза, – се сещам за стиховете на Уърдзуърт.

Той промърмори цитата под носа си, но все пак достатъчно силно, за да бъде той чул от нечий остър слух. Мис Кавана се успокои.

– Ти си обичал майка ми, нали? – попита го тя мило.

– Да, предполагам, че да – отвърна Абнър, все така загледан във

виещия се дим.

– Какво искаш да кажеш с това „предполагам, че да“? – сопна се Ан. – Не знаеш ли със сигурност?

Тонът ѝ го изтръгна от замечтаното настроение.

– Обичах майка ти много – поправи се той, като се обърна усмихнат към нея.

– Тогава защо не си се оженил за нея? – попита Ан. – Тя ли не искаше?

– Никога не съм я питал – отвърна Абнър.

– Защо не си? – упорстваше Ан, в чийто глас се бе върнала враждебността.

Той помисли за миг.

– Няма да разбереш – каза ѝ той.

– Ще разбере – отвърна Ан.

– Не, няма – възрази ѝ той кратко. И двамата започваха да губят търпение един към друг. – Някоя жена не може да разбере.

– Аз не съм жена – отговори Ан – и съм много умна. Ти сам си го казвал.

– Не толкова умна, че да разбереш това – възрази Абнър. – Пък и вече е време да си лягаш.

Гневът ѝ към него бе толкова силен, че я направи много учтива. Понякога той се проявяваше така. Тя се плъзна от облегалото и застана неподвижно до него – строга фигура на ледената женственост.

– Мисля, че си съвсем прав, чичо Херик. Лека нощ! – Но на вратата не успя да устои на изкушението да отправи един изстрел на раздяла: – Ти можеше да бъдеш мой баща и тогава тя може би нямаше да умре. Според мен си постъпил много жестоко.

След като тя излезе, Абнър остана загледан в огъня, лулата му угасна. Накрая наченки на усмивка се прокраднаха до ъгълчетата на устните му, но преди да успее да се оформи изцяло, той я отстрани с въздишка.

През следващите един-два дни Абнър се страхуваше този разговор да не бъде подновен, но Ан сякаш бе забравила за него и с течение на времето той избледня от паметта му. До една вечер след доста време.

Сутринта той беше получил пощата си от Англия. Тя пристигаше сравнително редовно и Ан беше забелязала, че Абнър винаги я отваря преди другата си кореспонденция. Едно писмо той прочете два пъти поред и Ан, която се преструваше на вглъбена във вестника, усети погледа му.

– Мислех си, скъпа – каза Абнър, – че сигурно се чувстваш доста

самотна тук, като си сама през цялото време.

– Щях да се чувствам така, ако наистина бях сама – отвърна Ан.

– Имам предвид – поясни Абнър – без друг млад човек, с когото да говориш и... и да играеш.

– Забравяш – каза Ан, – че вече съм почти на тринайсет години.

– Мили Боже! – възкликна Абнър. – Как лети времето!

– Коя е тя? – попита Ан.

– Не е „тя“ – отговори Абнър, – а е „той“. Бедният хлапак загуби майка си преди две години, а сега е починал и баща му. Мислех си... хрумна ми, че можем да го вземем при нас за известно време. Да се погрижим малко за него. Ти какво мислиш? Това би могло да пооживи къщата, не е ли така?

– Би могло – потвърди Ан.

Тя замълча и Абнър, чиято съвест го мъчеше, я гледаше малко притеснено. След малко тя вдигна очи.

– Що за човек е той? – попита тя.

– Точно това се чудя и аз – призна Абнър. Ще видим. Но майка му... майка му беше най-красивата жена, която съм виждал. Ако той поне малко прилича на нея, когато беше момиче... – Абнър остави изречението nedovършено.

– Ти не си я виждал откакто... откакто е била млада? – предположи Ан.

Абнър кимна.

– Тя се омъжи за един англичанин и той я взе със себе си в Лондон.

– Не харесвам англичаните – каза Ан.

– Е, и те си имат своите добри страни – опита се да й внуши Абнър. – А и се твърди, че момчетата приличат на майките си. – След тези думи той стана и събра писмата си.

Ан остана много замислена през целия ден. Вечерта, докато Абнър за момент беше оставил писалката, за да запали лулата си, Ан дойде при него и седна на ъгъла на бюрото.

– Предполагам – започна тя, – че затова не си се оженил за майка.

Но в този момент умът на Абнър беше много зает с Панамския канал.

– Каква майка? – попита той. – Чия майка?

– Моята майка – отвърна Ан. – Предполагам, че мъжете са такива.

– За какво говориш? – попита Абнър, напълно забравил за Панамския канал.

– О, ти си обичал майка ми страшно много – отвърна Ан с хладна

преднамереност. – Тя винаги ти е напомняла за съвършената жена от стихотворенията на Уърдзуърт.

– Кой ти каза всичко това? – поиска да знае Абнър.

– Ти самият.

– Аз?

– Това беше в деня, когато ме взе от мис Кару, защото тя казваше, че не може да се справи с мен – напомни му Ан.

– Мили Боже! Това трябва да е било преди цели две години! – учуди се Абнър.

– Три – поправи го Ан. – Без няколко дни.

– Бих желал да използваш така паметта си за нещата, които трябва да научиш – изръмжа Абнър.

– Ти каза, че никога не си й предлагал да се омъжи за теб – продължи Ан непоколебимо. – Но не ми каза защо. Твърдеше, че няма да разбере.

– Грешката е моя – промърмори Абнър. – Забравих, че си дете. Задаваш всякакви въпроси, които изобщо не би трябвало да те интересуват, а аз съм достатъчно глупав да ти отговарям.

Една ситна сълза, сякаш незабелязана от Ан, се стичаше надолу по бузата ѝ. Той я изтри и взе една от малките ѝ лапички в двете си ръце.

– Обичах майка ти много – изрече той тъжно. – Обичах я още от дете. Но никоя жена не може да разбере каква власт има красотата над един мъж. Ние просто сме създадени така. Така е пожелала Природата. Разбира се, с течение на времето можеше да го надживее; но тогава чувството беше неустойчиво. Можеш ли да ми простиш?

– Но ти още обичаш тази жена – отвърна Ан през сълзи, – иначе не би искал онова момче да дойде тук.

– Беше ѝ много трудно тогава – заоправдава се Абнър. – Нещата станаха малко по-поносими за нея, като ѝ дадох дума, че винаги ще се грижа за момчето. Ще ми помогнеш ли?

– Ще се опитам – отговори Ан. Но в тона ѝ не личеше особен ентузиазъм.

А и Матю Поул, след като пристигна, не направи кой знае какво, за да улесни нещата. Той беше така безнадеждно английски. Или поне Ан формулираше по този начин проблема. Матю беше срамежлив и чувствителен. Това е мъчително съчетание, което го караше да изглежда едновременно глупав и самомнителен. Самотното му детство го бе направило необщителен и неадаптивен. Мечтателният му, погълнат от въображението темперамент му налагаше настроения, при които той

потъваше в дълги мълчания – разположение на духа, подходящо може би за продължителни самотни разходки. И ето че за пръв път Ан и мисис Тревърс бяха в съгласие.

– Намръщено младо пале – беше коментарът на мисис Тревърс. – Ако бях на мястото на чичо ти, щях да му потърся някакво занимание чак в Сан Франциско.

– Англия е такава мъглива страна, нали разбираш – каза Ан в опит да оправдае донякъде Матю. – Тя прави хората такива.

– Много жалко, че не могат да го преодолеят – отвърна мисис Тревърс.

Пък и най-сетне шестнайсет години е особена възраст за едно момче. Добродетелите все още изкристализират, опитвайки се да избягат от своите родители – пороците. Гордостта, едно великолепно качество, допринасящо за куража и търпението, все още се проявява в обвивките на арогантността. Искреността все още се изразява с езика на грубостта. Любезността все още доста лесно може да бъде сбъркана с учудващо нахалство и склонност да се бъркаш в чуждите работи.

Тъкмо любезността – тоест искреното желание да бъде полезен – го накара да посочи на Ан несъмнените й грешки и недостатъци, подтикна го да й покаже пътя, по който тя би трябвало да върви. Мисис Тревърс отдавна бе вдигнала ръце. Чичо Аб, както Матю също го наричаше, се бе оказал твърде слаб. На Матю му се струваше, че едва ли не самото провидение бе чакало нетърпеливо неговото появяване. Отначало Ан си мислеше, че това е някакъв нов вид хумор. Когато разбра, че той е сериозен, тя реши да го поправи. Но така и не успя. Той беше твърде добросъвестен. Предразположенията на водача, философа и изобщо приятеля на човечеството бяха твърде силни у него. Дотам, че понякога Абнър почти желаше Матю Поул Старши да бе живял малко по-дълго.

Но все пак той не губеше надежда. В периферията на съзнанието му се мержелееше мисълта, че тези две деца на неговите възлюбени ще живеят заедно. Никой на света не е толкова сантиментален като един здрав стар ерген. Той си ги представяше как превръщат неговата разпиляна любов в едно здраво цяло; чуваше във въображението си как по стълбите топуркат детски крачета. Той наистина би могъл да стане чудесен дядо. Горд със своята хитрост, той пазеше тези мечти за себе си, или поне така си мислеше, но силно подценяваше съобразителността на Ан.

По цели дни наред тя следеше Матю с поглед, наблюдавайки го изпод дългите си мигли, слушаше мълчаливо всичко, което той казваше, и

напрасно се опитваше да намери някакви положителни страни в него. Той не разбираше нейните честни намерения. По-скоро имаше смътното чувство, че е подложен на критика. Това го изпълваше с възмущение дори по онова време.

– Настина се опитвам – каза Ан една вечер без каквото и да е повод. – Никой не знае колко силно се опитвам да престана да не го харесвам.

Абнър вдигна поглед към нея.

– Понякога – продължи Ан – си казвам, че почти съм успяла. И тогава той се появява и прави нещо, което разваля всичко.

– Какво прави? – попита Абнър.

– Ох, не мога да ти кажа точно – призна Ан. – Ако ти кажа, ще прозвучи така, сякаш вината е моя. Всичко е толкова глупаво. Освен това той има толкова високо самомнение! Да се чуди човек защо. Той самият не може да ти отговори, ако го попиташ.

– Ти питала ли си го? – поинтересува се Абнър.

– Исках да зная – обясни Ан. – Мислех си, че у него може да има нещо, което да харесам.

– Защо искаш да го харесаш? – попита Абнър, чудейки се каква част от плановете му е отгатила тя.

– Знам – проплака Ан. – Ти се надяваш, когато порасна, да се омъжа за него. Но аз не искам. А това е толкова неблагоприятно от моя страна.

– Е, ти още не си пораснала – опита се да я утеши Абнър. – И докато изпитваш такива чувства, аз не бих пожелал да се омъжиш за него.

– Това би те направило толкова щастлив – изхлипа Ан.

– Да, но трябва да помислим и за момчето, не забравяй – засмя се Абнър. – Той може и да възрази.

– Ще възрази. Знам, че ще възрази – извика Ан убедено. – И той мисли като мен.

– Питала ли си го? – Абнър скочи от стола си.

– Помолих го да не се жени за мен – отвърна Ан. – Но му казах, че трябва да е някакъв противоестествен малък звяр, за да не се опита поне да ме хареса, като знае колко ме обичаш ти.

– Хубав начин да го кажеш – промърмори Абнър. – И какво отговори той?

– Призна си – изчерви се Ан. – Каза, че се е опитвал. Абнър успя да я убеди, че пътят на достойнството идобродетелта минава през изискването тя напълно да прогони тези мисли от ума си.

Каза си, че е направил грешка. Старостта може да бъде привлечена от контраста, но младостта няма влечение към своята противоположност. Трябваше да прати Матю някъде по-далеч. Можеше да се връща за уикендите. Понеже постоянно бяха толкова близо един до друг, Ан и Матю виждаха само отрицателните си страни и недостатъците си; няма красота без известна отдалеченост на гледната точка. Трябваше просто да се позагледят ръбовете на Матю, това беше всичко. Като се смеси малко с хора, те ще се надсмеят над самодоволството му и така той ще се отърси от него. Иначе той беше достоен младеж с чист ум и високи принципи. Беше и умен – често правеше доста неочаквани изявления. Ан пък постепенно се превръщаше в жена и се променяше. Виждайки я всеки ден, човек не го забелязваше; но понякога, когато тя стоеше пред него зачервена от разходката, или се навеждаше да го целуне, преди да го покани на танц, Абнър примигваше и оставаше изненадан – слабите й ръце се закръгляха и ставаха по-силни, бледното й лице помургавя, някога пъстреещите, с преобладаващ миши цвят коси сега потъмняваха в богатата хармония на кафявото. Под гладките вежди очите й бяха все така очарователни и продължаваха да напомнят на Абнър за майка й; но имаше в тях и повече светлина, повече опасност.

„Ще отида до Олбъни да говоря с Джефсън за него – реши Абнър. – Може да си идва вкъщи в събота.“

Замисълът можеше и да успее, човек никога не знае. Но една нюйоркска снежна буря му сложи край. Трамваите се повредиха и Абнър, прибирайки се вкъщи с тънките обувки, с които бе ходил на една сбирка, хвана простуда, на която не обърна внимание и тя се оказа фатална.

Една представа мъчеше Абнър, докато пазеше леглото. Веднъж, когато децата седяха мълчаливи до прозореца, той изпрати Матю навън да предаде едно съобщение и после кимна на Ан да дойде при него. Той обичаше и момчето, но Ан му бе по-близка.

– Не си мислила повече – прошепна той – за...

– Не – отговори Ан. – Ти искаше да не мисля за това. – Недей да смяташ – заяви той, – че си длъжна да покажеш любовта си към моята памет, като сториш каквото и да било, което няма да те направи щастлива. Ако съм някъде наоколо – продължи той с усмивка, – ще ме е грижа за твоето благо, не за моето. Ще запомниш ли това? Той възнамеряваше да стори нещо повече за тях, но краят дойде много по-скоро, отколкото очакваше. На Ан той остави къщата (мисис Тревърс вече се бе оттеглила със скромна пенсия) и известна сума, която, внимателно инвестирана, щеше, по думите на един негов приятел адвокат, да бъде достатъчна за

нейните нужди, дори в случай, че... – Тук приятелят адвокат, като спря за миг и погледна овалното лице с тъмните очи, остави изречението недовършено.

На Матю той написа сърдечно писмо, в което сложи хиляда долара. Знаеше, че Матю, който вече можеше да си изкарва сам хляба като журналист, по-скоро не би взел нищо. На тези пари трябваше да се гледа просто като на подарък на раздяла. Матю реши да ги похарчи за пътешествия. Това щеше да е добре за журналистическата му кариера, или поне така обясни той на Ан. Но в сърцето си той таеше други стремежи. Пътуването щеше да му позволи да ги подложи на проверка.

Така дойде вечерта, в която Ан размахваше кърпичката си, докато големият презокеански лайнер вдигаше котва. Тя го гледа известно време, докато светлините му се изгубиха, после се прибра на Западна Двайсета улица. На сутринта в къщата щяха да се нанесат други хора.

Ан вечеря в кухнята в компанията на болногледачката, която беше останала в къщата по нейна молба; а през нощта, като се измъкна безшумно от стаята си, легна на пода и сложи глава на облегалката на креслото, където Абнър обичаше да седи и да пуши вечерната си лула. Това някак я успокояваше.

В същото време Матю крачеше под звездите по тихата палуба на лайнера и се опитваше да състави план за бъдещето си. Той беше доверявал мечтите си само на още един човек – майка му, която лежеше в гробището; не бе останало нищо, което да му даде кураж, освен собственото му сърце. Но той не се съмняваше, че ще стане голям писател. Двестата лири щяха да му стигнат да се издържа, докато си стъпи на краката. Сетне бързо щеше да се изкачи на върха. Бе постъпил правилно, казваше си той, като бе обърнал гръб на журналистиката – тя е смърт за литературата. Сега му предстоеше да види различни градове и хора и да пише, докато пътува.

Години по-късно, гледайки назад, той можеше да се поздрави, че е избрал правилния път. Мислеше, че този път ще го отведе бързо до слава и богатство; но той дари нещо по-добро на Матю – прекара го през бедност и самота, през излъгани надежди и страдания, през дълги нощи на страх от бъдещето, когато гордостта и увереността му изневеряваха и му оставяха само куража да продължи.

Неговите великолепни стихотворения и брилянтните му есета биваха отхвърляни толкова често, че дори на него му отмиляха. По предложение на един по-любезен от другите редактор и притиснат от нуждата, той написа няколко кратки разказа с не толкова амбициозен характер.

Започна ги с горчиво разочарование, възприемайки ги като нещо, писано само за пари. Нямахме да сложи под тях истинското си име. Подписа ги като „Астън Роуънт“ – името на селото в Оксфордшир, където бе роден. Това му хрумна случайно и беше толкова добро за целта, колкото и всеки друг псевдоним. Но в хода на работата тя започна повече да му харесва. Пишеше разкази за случките и хората, които бе виждал, за всекидневните комедии и трагедии, сред които бе живял, за нещата, които бе почувствал; и когато след публикуването им в списанието се появи един издател, който пожела да ги издаде в книга, надеждата се възроди у него.

Но тя се оказа краткотрайна. Няколкото рецензии, които се появиха, не съдържаха нищо друго, освен подигравки. Така че той нямаше място дори като литературен черноработник.

По онова време той живееше в Париж на една шумна, зле миришеща улица, пряка на „Ке Сен Мишел“.

Мислеше за Чатъртън и скиташе по мостовете, загледан долу в реката, където премигваха потъналите светлини.

Един ден получи писмо, препратено му от издателя на неговата книга. То беше подписано „Силвия“, нищо повече, и нямаше обратен адрес. Матю разгледа плика – пощенската марка беше от Лондон.

Беше детинско писмо. Някой проспериращ и добре нахранен гений, свикнал с такива, сигурно би му се надсмял. Но за Матю в неговото отчаяние то беше същински лек. Силвия беше намерила книгата в един празен вагон и, оставяйки настрана моралните скрупули, я бе взела вкъщи. Там я забравила за известно време, докато по случайност не се натъкнала отново на нея. Тя си представяла, че някакъв добър малък ски-тащ дух – може би духът на някой, който знае какво е да си самотен, много тъжен и почти напълно отчаян – е наредил цялата работа. Струвало ѝ се, че сякаш някаква добра и силна ръка я е подкрепила в тъмнината. Вече не се чувствала без приятели. И така нататък.

Той си спомни, че книгата съдържаше отпратка към списанието, където очерците му се бяха появили за пръв път. Тя сигурно я беше забелязала. Затова той щеше да ѝ прати отговор чрез списанието. Взел това решение, той дръпна стола си до клатещата се маса и писа цяла нощ.

Не му се налагаше да мисли. Думите идваха сами и за пръв път от самото начало той не се страхуваше, че написаното няма да бъде прието. То беше главно за него, останалата част – за нея, но на повечето от тези, които го прочетоха два месеца по-късно, изглеждаше писано за тях. Редакторът му благодари с мило писмо. Но по това време главното,

което интересуваше Матю, бе дали „Силвия“ е видяла отговора му. Той чака напрегнато няколко седмици и тогава получи второто ѝ писмо. За разлика от първото, то беше по-скоро писмо на жена, не на девойка. Тя беше проумяла написаното и благодарствените ѝ думи почти нагледно му предадоха онова поруменяване от удоволствие, с което я бе чела. Неговото приятелство, признаваше тя, би ѝ било много скъпо, а още по-приятна ѝ с мисълта, че той е имал нужда от нея – мисълта, че и тя може нещо да даде. Тя ще му доверява, както той е пожелал, истинските си мисли и чувства. Те никога няма да се видят и това ще ѝ даде смелост. Те ще бъдат приятели, които се срещат само в страната на сънищата.

Така започна страният роман на Силвия и Астън Роуънт – защото вече бе станало твърде късно да променя името; това беше името, с което трябваше да се слее. Разказите, стихотворенията и есетата излизаха сега безотказно. Напрегнато очакваните писма стигаха до него редовно. Те ставаха все по-интересни и по-полезни за него. Бяха редове на една много разумна, с широк ум, мислеща жена – проникателна жена с точна преценка. Похвалите в тях бяха достатъчно редки, за да бъдат скъпоценни. Често те съдържаха само критики, смекчени от симпатия и озарени от хумора ѝ. За своите неприятности, скърби, страхове тя започна да пише все по-малко и по-малко, и дори в такъв случай не и преди те да са приключили и тя да може да им се надсмее. Най-гънкото ласкателство, което тя му отправи, беше предположението, че той я е научил да поставя нещата на точните им места. Колкото и интимни и откровени да бяха писмата ѝ, любопитно бе, че той никога не успя да придобие от тях някаква ясна представа за образа на техния автор.

Смела, мила, нежна жена, неегоистична и бързо прощаваща, многостранна жена, която можеше да отговори на радостта и на смеха – весела понякога. Но в никакъв случай не и съвършена. Долавяше се, че понякога тя може да прояви гневливост, много често – странна неразумност, нерядко – остър език. Мила и обичлива жена, на която може да се разчита, но все пак жена, това не биваше да се забравя. Така си я представяше той от писмата ѝ. Но очите, косата, устните ѝ, нейният глас, смях и усмивка, ръцете и краката ѝ – те винаги му убягваха.

Една пролет, в Аляска, където бе отишъл да събира материали за следващата си книга, той получи последното писмо от нея. Никой от тях не знаеше, че то ще бъде последно. Посленисът го уведомяваше, че тя напуска Лондон и заминава следващата събота за Ню Йорк, където смятала да живее в бъдеще.

Този посленис го разтревожи. Дълго не можеше да разбере защо.

Изведнъж, безкрайната снежна пустош, обяснението проблесна в ума му. Силвия от писмата беше жива жена! Тя можеше да пътува – с куфар, предположи той, може би с два или три, с пакети... Можеше да купува билети, да се изкачва по подвижното мостче, да залита по палубата, чувствайки може би пристъпи на морска болест. През всичките тези години, през които той бе живял с нея в страната на сънищата, тя е била мис Еди-коя си, която навярно е стояла всяка сутрин пред огледалото с фиби в уста. Той никога не си я беше представял да прави тези неща и сега бе шокиран. Не бе в състояние да преодолее чувството, че това е било неделикатно от нейна страна – да оживее по такъв внезапен, неочакван начин.

Той се бори известно време с новата си представа за нея и почти й беше простил, когато друга и още по-стряскаща мисъл започна да го мъчи. Щом тя бе жива, защо той да не може да я види, да говори с нея? Докато тя пребиваваше в скрития си храм, стаен в смътните недра на Лондон, нейните писма го удовлетворяваха. Но сега, когато тя се бе раздвижила, когато бе не просто глас, а жена? В края на краищата би било интересно да и иди каква е. Във въображението си виждаше как го запознават с нея: „Мис Еди-коя си, позволете ми да ви представя мистър Матю Поул.“ Тя не би имала понятие, че той с Астън Роуънт. Ако се окажеше млада, красива, приятна във всяко отношение, той можеше да й се разкрие. Колко удивена, колко радостна би била тя!

Но ако не? Ако беше възрастна, безлична? Известно е, че най-мъдрите, най-умни жени са имали наболи мустачки. Един красив дух може и понякога наистина гледа от опулени очи. Тя можеше да страда от лошо храносмилане и да има зачервен нос! Щяха ли тогава нейните писма да имат същия чар за него? Не би трябвало да нямат. Но дали?

Рискът бе твърде голям. След като обмисли дълго и внимателно въпроса, той реши да я изпрати обратно в страната на сънищата.

Но някак си тя не се връщаше там, упорито оставаше в Ню Йорк – жива жена от плът и кръв.

Дори да е така, как би могъл да я намери? Можеше, да речем, в някое стихотворение да й съобщи желанието си да се срещнат. Щеше ли тя да се съгласи? И ако да, каква щеше да бъде неговата позиция в случай, че резултатът от срещата им се окажеше неблагоприятен за нея? Можеше ли той накрая просто да й каже: „Благодаря ти, че ми позволи да те видя. Това е всичко, което исках. Довиждане.“

Тя трябваше, непременно трябваше да остане в страната на сънищата. Той щеше да забрави нейния послепис; в бъдеще щеше да хвърля

пликовете на писмата ѝ в кошчето за боклук, без да гледа адреса. След като с това просто упражнение на волята я върна в Лондон, самият той замина за Ню Йорк – по пътя обратно за Европа, както той си казваше. А дошъл веднъж в Ню Йорк, нямаше причина да не остане там известно време, пък ако ще и просто за да опресни старите си спомени.

Разбира се, ако наистина искаше да намери Силвия, по датата на писмото лесно можеше да разбере кой е корабът за Ню Йорк, „който отплава следващата събота“. От пасажерите се изискваше да посочват пълните си имена и къде смятат да отидат, след като пристигнат в Америка. Силвия не беше често срещано име. А после с помощта на пет-десет долара... Странно, но идеята не му беше хрумвала преди. Той се опита да я забрави и потърси някой по-спокоен хотел в нетърговската част на града.

Ню Йорк се беше променил по-малко, отколкото той очакваше. Специално Западна Двайсета улица беше точно такава, каквато той я беше виждал зад себе си преди десет години, подал глава през прозореца на таксито. Бизнесът все повече я завладяваше, но засега не бе променил вида ѝ. Когато сви зад ъгъла, съвестта започна да го мъчи, задето нито веднъж през всичкото това време не беше писал на Ан. От само себе си се разбира, че бе смятал да го направи, но през онези първи години на борба и неуспехи гордостта му го възпираше. Тя винаги го бе мислила за глупак, той знаеше това. Искаше да почака, докато може да ѝ пише за победа, за успех. А после, когато той дойде бавно, почти неусетно... Сам се чудеше защо така и не ѝ писа. Тя беше чудесно момиче, поне в някои отношения. Само да не беше толкова самоннителна, толкова твърдоглава... А имаше и признаци, че ще стане доста хубава. Понякога... – Той си спомни една вечер, преди в къщата да запалят лампите. Тя беше заспала свита на кълбо в креслото на Абнър, малката ѝ ръчица бе положена на страничната облегалка. Тя винаги бе имала много хубави ръце – може би малко по-тънки, отколкото би трябвало. Нещо тогава го бе накарало да се промъкне тихо край нея, без да я събуди... Усмихна се при този спомен.

А също очите ѝ под гладките вежди! Изненадващо беше как образът на Ан го преследваше. Може би хората от къщата щяха да му кажат какво е станало с нея. Ако бяха добри хора, щяха да му позволят да се поразходи вътре. Щеше да им каже, че е живял тук по времето на Абнър Херик. Стаята, където те с Ан понякога прекарваха приятно един с друг, докато Абнър, преструвайки се, че чете, седеше и ги наблюдаваше с крайчеца на очите. Би искал да поседи там за момент, сам.

Забрави, че е ударил звънеца. Една съвсем млада прислужница бе отворила вратата и го гледаше. Той щеше да влезе, ако дребната прислужница не му бе препречила пътя. Това го накара да дойде на себе си.

– Моля за извинение – рече Матю, – но бихте ли ми казали, ако обичате, кой живее тук?

Дребната прислужница го изгледа от горе до долу с растящо подозрение.

– Мис Кавана живее тук – отвърна тя. – Какво желаете? Изненадата му беше толкова голяма, че го остави без думи. Още само миг и дребната прислужница щеше да затръшне вратата.

– Мис Ан Кавана? – попита той точно навреме.

– Това е името ѝ – призна дребната прислужница, вече не толкова подозрителна.

– Ще ѝ съобщите ли, моля, за мистър Поул, мистър Матю Поул? – помоли той.

– Първо ще видя дали е вкъщи – каза дребната прислужница и затвори вратата.

За негова радост, това му даде няколко минути да се съвземе. Внезапно вратата отново се отвори.

– Заповядайте на горния етаж – прикани го прислужницата.

Беше дотолкова в духа на Ан, че той почти се почувства като у дома си. И тръгна след дребната прислужница по стълбите.

– Мистър Матю Поул – обяви тя високо и затвори вратата зад него.

Ан, която стоеше до прозореца, направи няколко крачки да го посрещне. Стана така, че си стиснаха ръцете точно пред празното кресло на Абнър.

– Значи си се върнала в старата къща – каза Матю.

– Да – отговори тя. – Нещата с нея не вървяха добре. Последните хора, които я наемаха, се отказаха на Коледа. Да се върна, изглеждаше най-доброто решение, дори от чисто икономическа гледна точка. А ти? Какво прави ти през всичките тези години? – попита.

– О, размотавах се насам-натам – отговори той. – Изкарвах си прехраната. – Любопитен бе да узнае първо какво мислеше тя за Матю.

– Изглежда, ти се е отразило добре – отвърна тя с поглед, който го обхваща целия, включително и дрехите.

– Да – отговори той. – Може би имах повече късмет, отколкото заслужавам.

– Радвам се да го чуя – каза Ан.

– Е, не си се променила чак толкова много – засмя се той. – Освен

на външен вид.

– Това не е ли най-важното за една жена? – попита Ан.

– Да – отвърна той замислен, – предполагам. Със сигурност тя беше много красива.

– Колко дълго ще останеш в Ню Йорк? – попита тя.

– О, не много – отвърна той.

– Не изчезвай за още десет години, преди да ми разкажеш какво става с теб. Ние не се разбирахме много добре като деца; но не трябва да го оставяме да мисли, че не сме приятели. Това би го огорчило.

Тя говореше съвсем сериозно, сякаш очаквате пън всеки момент той да отвори вратата и да се присъедини към тях. Неволно Матю огледа стаята. Нищо не се бе променило – все същият изтърган килим, избелелите завеси, креслото на Абнър, неговата лула в ъгъла на полицата над камината, до вазата, пълна с ивици навита хартия за палене на лула.

– Изненадан съм да установя подобна проява на въображение, на нежност от теб – каза той. – Винаги съм те смятал за такава една практична, лишена от сантименталност млада дама.

– Може би никой от нас не познаваше другия достатъчно добре по онова време – отвърна тя.

Дребната прислужница влезе с чая.

– А ти какво направи със себе си? – попита той, като придърпа стола си до масата.

Тя почака, докато дребната прислужница се оттегли. – О, едно-друго – отговори тя. – Изкарах си прехраната.

– Изглежда, ти се е отразило добре – повтори той нейните думи, като се усмихна.

– Сега вече всичко е наред – отвърна тя. – Беше малко трудно в началото.

– Да – съгласи се той. – Вятърът на живота все така брули човешкия агнец. Но нима си изпадала в нужда? Мислех, че...

– О, всичко замина – обясни тя. – Освен къщата.

– Съжалявам – каза Матю. – Не знаех.

– Е, ние бяхме две прасета – засмя се тя, отговаряйки на неговите мисли. – Пазех адреса, който ми даде и понякога си мислех да ти пиша. Не за помощ – исках да се справя със собствени сили. Но бях малко самотна.

– Защо не го стори? – попита той. Тя се поколеба за момент.

– Може би правя малко прибръзан извод – каза после тя, – но ти ми се виждаш доста променен. Тонът ти е толкова различен... Но като

момче... е, ти беше малко надут, не е ли така? Представях си как ще ми дадеш добри съвети и ще ми изнесеш една чудесна малка проповед. А не от това имах нужда.

– Мисля, че разбирам – каза той. – Радвам се, че си се справила. С какво се занимаваш? С журналистика?

– Не – отговори тя. – Това е твърде самомнително занимание.

Тя отвори своето някогашно бюро и му подаде една театрална програма. *Мис Ан Кавана, контралт* – бе обявено там като един от гвоздеите на спектакъла.

– Не знаех, че имаш глас – каза Матю.

– Ти обикновено се оплакваше от него – напомни му тя.

– От гласа, с който говориш – поправи я той. – И не срещу качеството му възразявах. А срещу количеството.

Тя се засмя.

– Да, ние бяхме доста заети да се дразним един друг – съгласи се тя.

Поговориха още малко – за Абнър и неговите любезни, малко старомодни маниери, за старите приятели, с повечето от които Ан бе загубила връзка. Що се отнася до нея, тя учила пеене в Брюксел, след това учителят ѝ се преместил в Лондон и тя го последвала. Съвсем наскоро се върнала в Ню Йорк.

Дребната прислужница влезе да разчисти масата. Каза, че ѝ се е сторило, че Ан е позвънила. Във всеки случай тонът ѝ някак внушаваше, че най-малкото е било време Ан да го направи. Матю стана и тя му протегна ръка.

– Ще дойда на концерта – каза той.

– Той е чак другата седмица – напомни му Ан.

– О, не бързам особено – рече Матю. – Вкъщи ли си обикновено следобед?

– Понякога – отговори Ан.

Докато я гледаше от мястото си в залата, той си мислеше, че тя е една от най-хубавите жени, които някога е виждал. Гласът ѝ не беше чак велик, но тя сама го беше предупредила да не очаква твърде много.

– Гласът ми няма да подпали Темза – бе казала тя, – макар отначало да мислех, че може да го направи. Но и такъв, какъвто е, благодаря на Бога за него.

И с право. Гласът ѝ бе сладък, чист и нежен.

Матю я изчака след представлението. В този момент тя се чувстваше разположена към всичко живо и прие неговото предложение за вечеря с милостиво благоволение.

Той се бе отбил при нея един-два пъти през изминалите дни. Казваше си, че ѝ го дължи, след като толкова дълго я бе пренебрегвал, и сега откриваше у нея множество подобрения. Но тази вечер тя явно изпитваше капризно удоволствие от това да му покаже, че много от старата Ан все още бе съхранила отявленото самомнение, учудващото ѝ упорство, нейните странности, своеволия, неразумност, желанието ѝ да се налага и да командва, склонността ѝ да спори и безпardonното ѝ нахалство, избухливият ѝ характер и острият език. Сякаш го предупреждаваше: „Виждаш ли, аз не съм се променила, освен, както ти казваш, на външен вид. Аз съм си още онази Ан със старите грешки и недостатъци, които някога направиха живота в една и съща къща с мен мъчение за теб. Просто сега същите тези мои недостатъци изглеждат очарователни черти. Ти погледна в слънцето – във великолепието на моето лице, в чудото на моите обятия и ръце. Очите ти са заслепени. Но това ще отmine. А отдолу аз съм си все още Ан. Просто Ан.“

Скараха се в таксито по пътя за къщи. Той забрави какъв беше поводът, но Ан каза някои доста груби неща и понеже в тъмнината лицето ѝ не се виждаше и не можеше да я извини, той много се ядоса. На стълбите пред дома тя се засмя и двамата си стиснаха ръцете. Но докато се прибираще по тихите улици, той мислеше отново за Силвия.

Какви глупаци сме ние смъртните, и особено мъжете! Там някъде имаше една благородна жена – спокойна, разбираща и нежно любяща жена, толкова близо до съвършенството, колкото изобщо бе възможно. Тази чудесна жена го очакваше с протегнати ръце (защо трябваше да се съмнява в това?), но само защото природата най-сетне бе постигнала временен успех с кожата на Ан и бе закръглила плътта над нейните лопатки... Той се почувства много недоволен от себе си. Преди десет години тя беше грозновата и бледа. След десет години можеше да хване жълтеница и да загуби всичко това. В ума му изплуваха откъси от писмата на Силвия. Той си спомни онази далечна вечер в парижкия таван, когато тя се бе явила със своя благодарствен дар. Спомни си как нежната ѝ невидима ръка бе успокоила болката му.

Следващите два дни той прекара със Силвия. Препрочете всичките ѝ писма, върна се към местата и настроенята, в които ѝ бе отговарял.

Умът му все още отхвърляше усилията на неговото въображение, но накрая той успя да убеди себе си, че ще я познае, ако я види. Но като броеше жените по Пето авеню, към които се чувстваше инстинктивно привлечен, и установи, че броят им вече е достигнал единайсет, започна да се съмнява в интуицията си. Сутринта на третия ден в една

книжарница той срещна случайно Ли. Тя стоеше обърната с гръб към него и разлистваше последната книга на Астън Роуънт.

– Това, което харесвам у него – каза жизнерадостната млада продавачка, приближила се до нея – е, че той разбира жените толкова добре.

– Това, което аз пък харесвам у него – отвърна Ан – е, че не претендира да ги разбира.

– Има нещо такова – съгласи се младата продавачка. – Говори се, че бил тук, в Ню Йорк.

Ан вдигна изненадано поглед към нея.

– Така ми казаха – поясни жизнерадостната млада дама.

– Чудя се как ли изглежда – пророни Ан.

– От дълго време пише под чуждо име – с готовност отвърна младата дама. – Всъщност е доста възрастен човек.

Това вече подразни Матю.

– Не, не е – намеси се той, без да мисли. – Напротив, доста е млад.

Дамите се обърнаха и го погледнаха.

– Познаваш ли го? – попита Ан. Беше видимо удивена и явно не му вярваше. Това го подразни още повече.

– Ако нямаш нищо против – отвърна той. – Мога да те запозная с него.

Ан не отговори. Той си купи една бройка от книгата и двамата излязоха заедно. Тръгнаха към парка. Ан изглеждаше замислена.

– Какво прави той тук в Ню Йорк? – попита тя.

– Търси една жена на име Силвия – отвърна Матю.

Смяташе, че е дошло времето да ѝ разкрие, че е прославен, известен човек. Тогава може би тя щеше да съжалява за нещата, които бе казала в таксито. Като се има предвид, че той беше решил отношението му към нея за в бъдеще да бъде на привързан брат, нямаше вреда да ѝ разкаже за Силвия. Това също можеше да ѝ е от полза.

Отминаха две преки, преди Ан да отговори. Матю, който предчувстваше един приятен разговор, нямаше желание да ускорява нещата.

– Колко близки сте с него? – поиска да знае тя. – Не мисля, че той би казал това на обикновен познат.

– Аз не съм му обикновен познат – отвърна Матю. – Познавам го от много време.

– Никога не си ми казвал – изрази известно недоволство Ан.

– Не знаех, че ще те интересува – отговори Матю. Той чакаше още въпроси, но такива не последваха.

Той я спаси да не я блъсне кола на Трийсет и четвърта улица, а

после още веднъж – на Четирийсет и втора. Бяха чак в парка, когато тя рязко спря и протегна ръка.

– Предай му – каза тя, – че ако сериозно иска да намери Силвия, аз може – не казвам, че непременно ще стане, – но може и да успее да му помогна.

Той не пое ръката ѝ, а остана неподвижен в средата на пътеката, втренчил поглед в лицето ѝ.

– Ти! – възкликна. – Ти я познаваш?

Тя беше подготвена за неговата изненада. Беше готова също... е, не чак с лъжа, което загатва за лоши намерения. Единствената ѝ цел беше да поговори с този джентълмен и да види що за човек е той, преди да реши как да действа по-нататък. Нека кажем, че бе подготвила достоверна история.

– Пътувахме на един и същ кораб – каза тя. – Открихме, че има доста общо помежду ни. Тя... тя ми разказа някои неща.

Като се замисли човек, това почти беше истината.

– Какво представлява тя? – поиска да знае Матю.

– О, просто... е, не точно... – Беше странен въпрос. За нейно облекчение ѝ дойде наум, че всъщност няма нужда да отговаря. – Но какво общо има това с теб? – на свой ред попита тя.

– Аз съм Астън Роуънт – заяви Матю.

Сентрал Парк, заедно с цялата вселена, се разпадна и изчезна. Някъде от хаоса до нея достигаше един жаловит глас: „Какво представлява тя? Не можеш ли да ми кажеш? Поне млада ли е или стара?“

Това сякаш продължи векове. Тя направи върховно, гигантско усилие на волята и накара Сентрал Парк да се появи отново – смътно, бледо, но той отново бе тук. Тя седеше на пейка. Матю – или Астън Роуънт, или който и да беше – седеше до нея.

– Виждала ли си я? Как изглежда?

– Не мога да ти кажа.

Той очевидно ѝ беше много ядосан. Беше толкова не-любезно от негова страна.

– Защо не можеш да ми кажеш? Или по-добре – защо не искаш да ми кажеш? Да не би тя да е грозна?

– Не, разбира се, че не... Всъщност...

– Тогава какво?

Тя почувства, че трябва да си тръгне или ще изпадне в истерия. Скочи и закрачи бързо към входа на парка. Той я последва.

– Ще ти пиша – рече Ан.

– Но защо?...

– Не мога – каза Ан. – Имам репетиция.

Един трамвай се приближаваше към тях. Тя се втурна към него и скочи вътре. Преди Матю да е решил какво да прави, трамваят набра скорост. Ан отключи, извика на дребната прислужница да не я безпокои, влезе в стаята си и заключи вратата.

Значи пред Матю бе изливала тя в продължение на шест години най-съкровения си мисли и чувства! На Матю бе разкривала най-нежните си, святи мечти! Значи през тези години тя бе стояла в краката на Матю, загледана нагоре с уважение и възхищение, с почти благоговейна преданост! Тя си спомни писмата си почти абзац по абзац, докато накрая скри в ръце пламналото си лице. Раздразнението ѝ, човек би могъл почти да каже гняв, продължи чак, докато стана време за чая.

Вечерта (тя му пишеше винаги вечер) я завари в по-разумно разположение на духа. В края на краищата той не бе виновен за нищо. Не можеше да знае коя е тя. И сега не знае. Тя бе поискала да му пише. И без съмнение той ѝ беше помогнал, бе утешил нейната самота; беше ѝ дарил своето очарователно приятелство, възхитително другарство. Много от неговите работи бяха написани за нея, към нея. Те бяха чудесни творби и тя се гордеше с дела си в тях. Дори да допуснем, че той имаше недостатъци – раздразнителност, сприхавост, склонност към големеене, – под тях се криеше доблестен човек. Смелата борба, преодолените трудности, дългото страдание, високия кураж – четейки между редовете, тя бе отгатнала всичко за неговата житейска битка. Да, той беше мъж, когато тя бе обожавала. Но една жена не трябва да се срамува от това. Като Матю той ѝ беше изглеждал самодоволен, надут; като Астън Роуънт той я караше да се учудва на неговата скромност и търпение.

И през всичките тези години той бе мечтал за нея; беше я последвал до Ню Йорк, беше...

Изведнъж я обзе толкова лудешко настроение, толкова абсурдно безразсъдно, че тя се засмя. Да, това беше истина и болеше. Той беше дошъл в Ню Йорк, мислейки за Силвия, копнеейки за Силвия. Беше дошъл в Ню Йорк с едно-единствено желание: да намери Силвия. И първата хубава жена, която бе срещнал, бе избила Силвия от главата му. Не можеше да има съмнение. Когато Ан Кавана му протегна ръка в същата тази стая преди две седмици, той стоеше пред нея заслепен, пленен. От този момент нататък Силвия беше отритната и забравена. Ан Кавана можеше да направи каквото си иска с него. Тя се беше скарала с него в онази вечер на концерта. Умишлено се бе скарала с него.

И едва тогава той си бе спомнил Силвия. Това беше нейната награда – на Силвия (тя мислеше сега от нейно лице) – за шест години предано приятелство; за помощта и вдъхновението, което му бе дала.

Като Силвия тя страдаше от съвсем искрен и обясним пристъп на раздразнителна ревност. Като Ан бе съгласна, че той не е трябвало да постъпва така, но признаваше, че той има известно извинение. Разпъната между двете, тя се страхуваше, че умът ѝ накрая ще ѝ изневери. Сутринта на по-следващия ден тя изпрати на Матю бележка, в която го молеше да се отбие следобед. Силвия можело да е там, а можело и да не е. Щяла да ѝ съобщи.

Ан облече скромна тъмна рокля, която изглеждаше необвързваща и подходяща за случая. Пък и по случайност това беше цветът, който най-много ѝ отиваше. Беше решила да не пали лампите.

Матю пристигна в тъмен костюм от шевиот и синя вратовръзка, тъй че цялостният ефект също бе по-скоро неназраплив. Ан го посрещна любезно и го настани с лице към малкото светлина, която влизаше в стаята. За себе си избра мястото до прозореца. Силвия я нямаше. Можело да позакъсне, ако изобщо дойдела.

Поговориха за времето. Матю беше на мнение, че скоро ще вали. Ан, която бе в настроение за спор, мислеше, че се задава същински мраз.

– Какво ѝ каза? – попита той.

– На Силвия ли? О, това което ти ми каза – отговори Ан. – Че си дошъл до Ню Йорк да... да я потърсиш.

– А тя какво отговори? – попита той.

– Каза, че не си се разбързал – отвърна Ан. Матю вдигна поглед с ранено изражение.

– Идеята никога да не се срещаме беше нейна – обясни той.

– Хм – изсумтя Ан. – Каква е тя според теб? – продължи след малко. – Как си я представяш?

– Любопитно е – отвърна той, – че никога не съм успявал да извикам във въображението си някакъв образ за нея, чак досега.

– Защо „чак досега“? – попита Ан.

– Очаквах, че ще я намеря тук, когато отворя вратата – отговори той. – В този момент ти стоеше в сянката. Стори ми се точно това, което очаквах.

– Щеше ли да бъдеш доволен?

– Да – каза той.

За кратко настъпи мълчание.

– Чичо Аб направи грешка – добави той. – Трябваше да ме изпрати някъде. И да се връщам вкъщи от време на време.

– Искаш да кажеш – предположи Ан, – че ако ме беше виждал по-рядко, щеше да ме харесваш повече?

– Точно така – съгласи се той. – Никога не виждаме добре нещата, които са винаги пред нас.

– Кльощаво, недодялано момиче с лош цвят на кожата – продължи тя. – Можеше ли това да ти хареса?

– Сигурно винаги си била чудесна с тези очи – отговори той. – А ръцете ти бяха много красиви още тогава.

– Като дете понякога плачех, когато се погледнех в огледалото – призна тя. – Ръцете ми бяха единственото нещо, което ме утешаваше.

– Веднъж ги целунах – каза той. – Ти спеше, свита на кълбо в креслото на чичо Аб.

– Не спях – отвърна Ан.

Седеше, подвила под себе си единия си крак. Не изглеждаше много пораснала.

– Ти винаги си ме смятала за глупак – каза той.

– Много ме ядосваше това, че даваше вид на човек без енергия, без амбиции – отговори Ан. – Исках да се събудим, да направим нещо. Ако знаех, че си зараждащ се гений...

– Намекнах ти го – каза той.

– О, разбира се, че вината бе изцяло моя – отвърна Ан. Той стана.

– Мислиш ли, че тя смята да дойде? – попита той.

– Толкова ли е възхитителна? – попита на свой ред Ан, която също се бе изправила.

– Може би преувеличавам – отговори той, – но не съм сигурен, че мога да продължа работата си без нея – вече не.

– Ти я беше забравил – припламна Ан, – докато не се скарахме в таксито.

– Често ми се случва – призна той. – Докато нещо не се обърка. Тогава тя идва при мен, както направи в онази първа вечер преди шест години. Както виждаш, малко или повече аз живея с нея оттогава – добави той с усмивка.

– В страната на сънищата – поправи го Ан.

– Да, но за мен – отвърна той – най-добрата част от живота ми минава в страната на сънищата.

– А когато не си там? – попита тя. – Когато си просто раздражителният, избухлив, несигурен Матю Поул. Какво ще прави тя тогава с теб?

– Ще ме изгърпи – отговори Матю.

– Не, няма – каза Ан. – Ще ти откъсне главата. Повечето търпение ще трябва да бъде от твоя страна.

Той се опита да застане между нея и прозореца, но тя продължи да държи лицето си твърде близо до стъклото.

– Уморяваш ме с тази Силвия – добави. – Време е да разбереш каква е. Тя е просто обикновена, избухлива, неприятна, ако нещата не стават, както тя желае, неразумна жена. Само че повече от другите.

Той я откъсна от прозореца със сила.

– Значи ти си Силвия – каза той.

– Знаех си, че ще се сетиш – отвърна Ан.

Това изобщо не беше начинът, по който тя смяташе да му разкрие тайната. Според нейния план разговорът трябваше да бъде главно за Силвия. Тя имаше високо мнение за Силвия, много по-високо, отколкото за Ан Кавана. Ако той докажеше, че е достоен за нея – тоест за Силвия, – тогава със своенравната усмивка, за която чувстваше, че принадлежи на Силвия, тя би го попитала просто: „Е, какво имаш да й кажеш?“

Това, което обърка програмата, беше Ан Кавана. Изглежда, мнението й за Матю Пуул не беше чак толкова лошо, колкото се предполагаше. Едва след като той отплава за Европа, малката Ан бе го установила. Ако той само беше показал малко повече интерес към нея, ако я беше ценил малко повече! Той можеше да бъде мил и умен по своя си покровителствен начин. Но дори това покровителствено и малко високомерно отношение не би имало значение, ако нещо можеше да го компенсира.

Ан Кавана, която трябваше да се оттегли на заден план в този случай, упорито бе излязла напред. Беше толкова характерно за нея.

– Е – подхвана Ан, – какво имаш да й кажеш?

Най-накрая бе успяла да вмъкне тази фраза в разговора.

– Щях да говоря с нея за литература и изкуство – отвърна Матю, – засягайки може би още няколко теми. Също така навярно щях да й предложа да се срещнем още един-два пъти, просто за да се опознаем по-добре. Сетне щях да си отида.

– Защо щеше да си отидеш? – попита Ан.

– За да видя дали ще мога да те забравя.

Тя се обърна към него. Гаснещата светлина на деня падаше върху лицето й.

– Не мисля, че би могъл – отново... – каза тя.

– Не – съгласи се той. – Страхувам се, че не бих могъл.

– Сигурен ли си, че няма някоя друга, в която да си влюбен? –

попита Ан. – Само ние двете?

– Само вие двете – потвърди той.

Тя стоеше с ръка върху старото празно кресло на Абнър.

– Трябва да избираш – рече. Тя трепереше. Гласът ѝ звучеше едва-едва по-твърдо.

Той пристъпи към нея.

– Искам Ан – каза той. Тя му протегна ръка.

– Толкова се радвам, че каза Ан. – И се засмя.

КРАЙ

© Джеръм К. Джеръм
© 2006 Милен Русков, превод от английски

Jerome K. Jerome
Sylvia of the Letters

Сканиране: Г.
Разпознаване и редакция: veso_t, 2009

Издание:

Джеръм К. Джеръм. Разговори след вечеря
ИК „Фама“, 2006

ISBN-10: 954-597-253-X
ISBN-13: 978-954-597-253-9

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11249>]